

40 דְּקָרְבָנוּ – שכתבה לגבי הדין שצריך לכתחילה ליתן ארבע מתנות
 41 מכל אחד, 'בְּמֵה דְּבָרִים אֲמֹרִים כְּשֶׁנִּתְעַרְבוּ חֵיִן אֶבֶל נִתְעַרְבוּ
 42 שְׁחוּטֵינָא לֹא, ולכך אתה מוכיח ממנה שאף בנתערבו בעודן חיים
 43 בלא סמיכה אפשר להקריבם, הרי יש להקשות על דבריה, מֵה לִי
 44 חַיִּים מֵה לִי שְׁחוּטֵינָא, הרי כשם שבנתערבו חיים יש ליתן לכתחילה
 45 ארבע מתנות מכל אחד גם בנתערבו שחוטינא יש אופן שיתחייב ליתן
 46 ארבע מתנות מכל קרבן וקרבן, כגון שלא נתערבו כל הדמים בכוס
 47 אחד אלא כל דם ניתן בכוס נפרד והכוסות נתערבו ואינו יודע איזה
 48 כוס שייר לראובן ואיזה שייר לשמעון, שאו לכתחילה יש לו ליתן
 49 מכל אחד אחד ארבע מתנות, ומדוע חילקו בין חיים לשחוטים.
 50 ובהכרח יש לפרש שאין הברייתא מתפרשת כפשוטה שדווקא
 51 נתערבו הקרבנות מחיים, אֲלֵא הֵבִי קֶאֱמֵר – זוהי כוונתה, בְּמֵה
 52 דְּבָרִים אֲמֹרִים שצריך ליתן ארבע מתנות מכל קרבן וקרבן,
 53 כְּשֶׁנִּתְעַרְבוּ הקרבנות כשהן שְׁחוּטֵינָא פְּעִין תַּעְרוּבָת חַיִּים שכל אחד
 54 עומד בפני עצמו, דהיינו שנתערבו לאחר שחיתתן ונתנית דמן
 55 בְּכֹסוֹתָ, שכל כוס וכוס עומד בפני עצמו אלא שאינו יודע איזה כוס
 56 שייר לו ואיזה כוס שייר לחבירו, אֶבֶל בְּבֹלָל – אבל אם נתערבו
 57 שחוטינא שנבללו הדמים של שתי הקרבנות בכוס אחד, נִזְתָּן אֲרֻבַּע
 58 מִתְּנֻתָּא פִּעַם אַחַת לְבֹלָל, לפי שיש בילה ונמצא שנתן מכל קרבן
 59 וקרבן, וְאִם נָתַן מִתְּנֵהּ אַחַת בְּלַבַּד לְבֹלָל וְיִצְאָה, ומאחר ובהכרח
 60 הברייתא אינה מדברת בדווקא כשנתערבו הקרבנות מחיים ממש,
 61 אלא כשנתערבו לאחר סמיכה ושחיטה, אין ממנה ראייה
 62 שכשנתערבו קרבנות הטעונים סמיכה שיש תקנה לתערובת.
 63 הגמרא דנה בשיטת רבי. שנינו בברייתא הנזכרת לעיל: רַבִּי אֲמַר,
 64 רֹאִין אֵת כְּמוֹת הַמִּתְּנֵה, אִם יֵשׁ בָּהּ שִׁיעוֹר נִתְּנֵה בְּרִי לְזוֹה וּבְרִי
 65 לְזוֹה – המספיק לשתי הקרבנות, הוֹרִיקָה בְּשֶׁרֶה, וְאִם לֹא הוֹרִיקָה
 66 בְּסוּלָה.
 67 מקשה הגמרא: וְיָמֵי אֵית לִיהִ לְרַבִּי הָאִי כְּבָרָא – וכי רבי סובר שיש
 68 שיעור לזריקת הדם, וְהָאִי תִּנְיָא הֵרִי שְׁנִינוּ בְּבִרְיָתָא לְהֵלֵן (פ) בענין
 69 הזה על הטמאים ממי חטאת, אֲמַר רַבִּי, לְדָבָרֵי רַבִּי אֲלִיעוֹר
 70 שנחלק על רבנן במסכת פרה (פ"ט מ"א) לגבי צלוחית שהיו בה מין
 71 חטאת קדושים ונפלו לתוכם מעט מים שאינם מקודשין, שלדעת רבנן
 72 כל המים נפסלו ואינם ראויים יותר להזאה על טמא מת, משום שיש
 73 בילה ונחשב שהמים הכשרים והפסולים מעורבים לגמרי, והואיל ויש
 74 שיעור למים שצריכים להזות על הטמא, יש לחוש שמא לא הזוה
 75 כשיעור מן המים הכשרים, וגם אם יזה שתי פעמים לא יועיל, משום
 76 שאין ההזאות מצטרפות. אולם לדעת רבי אליעזר יזה מן המים שתי
 77 הזאות על הטמא ויטרה. וביאר רבי שרבי אליעזר סבר

1 אבוי מקשה על הדיק דבברי רב יוסף: אֵיתִיבֵיה אַבְי, הלא שנינו
 2 בברייתא, קָרְבָן חטאת יחיד של ראובן שנתערב בקרבן חטאת יחיד
 3 של שמעון, וכן קָרְבָן חטאת של צִיבּוֹר שנתערב בקרבן חטאת של
 4 צִיבּוֹר, כגון שנתערב שעיר ראש חודש בשעיר ראש השנה, וכן
 5 קָרְבָן חטאת של יחיד וקָרְבָן חטאת של צִיבּוֹר שנתערבו זה בזה,
 6 כגון שנתערב שעיר נשיא בשעיר עולי הרגלים, שחוטין ונזתן מדמן
 7 אֲרֻבַּע מִתְּנֻתָּא – ארבע זריקות דם על ארבע קרנות המזבח מִכָּל אֶחָד
 8 ואֶחָד – מכל קרבן וקרבן. וְאִם נָתַן מִתְּנֵה אַחַת מִכָּל אֶחָד ואחד
 9 יִצְאָה, כשיטת בית הלל (לעיל ה) הסוברים שאף חטאת שנתנה במתנה
 10 אחת כיפר בדיעבד. וְאִם נָתַן אֲרֻבַּע מִתְּנֻת מְבֹלָל, דהיינו, נתן מתנה
 11 אחת שהיא שתיים ומתנה בקרן אחת שהיא כפולה לשתי צידי הקרן
 12 מקרבן זה, ומתנה אחת שהיא שתיים מקרבן זה, כך שבסך הכל ניתנו
 13 שתי מתנות שהן ארבע יִצְאָה. מבארת הברייתא, בְּמֵה דְּבָרִים אֲמֹרִים
 14 שצריך לכתחילה לתת ארבע מתנות מכל קרבן וקרבן, כְּשֶׁנִּתְעַרְבוּ
 15 הקרבנות בעודן חֵיִין ושחוטין וקיבל את דמיהן בכוסות נפרדים, שיכול
 16 ליתן מכל כוס וכוס ארבע מתנות, אֶבֶל נִתְעַרְבוּ הקרבנות בשוין
 17 שְׁחוּטֵינָא ונבלל דמם בכוס אחד, נִזְתָּן אֲרֻבַּע מִתְּנֻתָּא פִּעַם אַחַת מְבֹלָל
 18 – משני הקרבנות יחד, שהרי דמיהם בלולים בכוס אחד, וכיון שהוא
 19 סובר 'יש בילה' ושאנו תולים שנבלל יפה ויש בכל טיפה וטיפה מכל
 20 המינים) נמצא שכשנותן את המתנות בפעם אחת, נותן מכל קרבן
 21 וקרבן, וְאִם נָתַן מִתְּנֵה אַחַת בְּלַבַּד מְבֹלָל – מן הדם שבכוס יִצְאָה,
 22 כשיטת בית הלל לעיל שבמתנה אחת כיפר בדיעבד. רַבִּי אֲמַר,
 23 רֹאִין אֵת כְּמוֹת הַדָּם שֶׁנִּתְּנָה בְּאוֹתָהּ מִתְּנֵה, אִם יֵשׁ בָּהּ שִׁיעוֹר
 24 נִתְּנֵה בְּרִי לְזוֹה וּבְרִי לְזוֹה – שמשפיקה לכל אחד מן הקרבנות,
 25 הנתינה בְּשֶׁרֶה ונתכפרו בה, וְאִם לֹא – ואם אין בה כמות דם
 26 המספקת לשני הקרבנות הנתינה בְּסוּלָה ולא נתכפרו בה.
 27 מדייקת הגמרא: מזה שבאותה ברייתא קָרְבָנוּ גם דין תערובת של
 28 קרבנות יחיד, וגם דין תערובת של קרבנות ציבור, משמע שהגידון
 29 בקרבן היחיד הינו דוֹמָיָא דְּקָרְבָן צִיבּוֹר, מֵה צִיבּוֹר גַּבְרִי – כשם
 30 שבקרבן ציבור מדובר בקרבנות של אנשים ולא של נשים, אִם
 31 בקרבן יחיד מדובר בקרבנות של גַּבְרִי – אנשים ויש להם חיוב
 32 סמיכה, ואף על פי כן שנינו בברייתא ששחוטין ונותן מתנות מכל
 33 קרבן וקרבן ויוצאים הבעלים ידי חובתן, הגם שלא היתה סמיכת
 34 בעלים על הקרבנות. ואם כן קשה על רב יוסף שאמר, שמשנתני
 35 מדברת בהכרח בקרבנות של נשים שאינם טעונים סמיכה, אבל
 36 כשנתערבו קרבנות של אנשים שטעונים סמיכה אין תקנה לתערובת,
 37 והזבחייתא מוכח שהסמיכה אינה מעבבת.
 38 רבא מיישב את דברי רב יוסף: אֲמַר רַבָּא לַאבְי, וְתִסְבְּרָא הָא
 39 מִתְּרַצָּתָא הָא – וכי אתה סבור שהברייתא מובנת כפשוטתה, במה

המשך ביאור למס' זבחים ליום ראשון עמ' ב

17 אחר שחיטה. והטעם שרבי ינאי וריש לקיש בְּרַבִּי יִרְמְיָה לֹא אֲמַרִי,
 18 משום דְּבָרֵי אֲלִיעוֹר לֹא מוֹקְמִי – הם לא רצו להעמיד את המשנה
 19 כשיטת רבי אליעזר הסובר שולד טריפה דינו כטריפה, משום שהוא
 20 תנא יחידי.
 21 שנינו במשנה: אם נתערבו קְרָשִׁים של ראובן בְּקָרְשִׁים של שמעון,
 22 מִין בְּמִינוּ כו', כל קרבן וקרבן לשם מי שהוא בעליו.
 23 מקשה הגמרא: וְהָאִי קָרְבָן בְּעֵי מְסִיבָה, שיסמכו הבעלים את ידיהם
 24 עליו, וכיון שלא ידוע מי בעל הקרבן היאך תתיקיים מצות סמיכה.
 25 מתרצת הגמרא: אֲמַר רַב יִסְכָּה, משנתניו מדברת בְּתַעְרוּבָת של
 26 קְרָשִׁים נְשִׁים שאינו טעון סמיכה, כמו שדרשו חכמים (עירובין צ"ג)
 27 מהפסוק (ויקרא א.ב.ד. ט) 'זָבַח אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּגְוִי וּסְמֶךְ, בני ישראל
 28 סומכים ואין בנות ישראל סומכות.
 29 מדייקת הגמרא: מזה שהוצרך רב יוסף לומר שמשנתניו מדברת
 30 בקרבנות נשים שנתערבו, משמע אֶבֶל בְּקָרְבָן אֲנָשִׁים שנתערבו לֹא
 31 שייכת הקרבה, הואיל ולא שייר לקיים בהם מצות סמיכה, אלא ירעו
 32 הבהמות עד שיסתאבו.

1 תלך אי אפשר לשוחטה, שמא בבדיקה היא תמצא טריפה ונמצא
 2 שהכניסו טריפה בעזרה.
 3 מביאה הגמרא עוד אפשרות ליישב את המשנה: רַבִּי יִרְמְיָה אֲמַר,
 4 משנתניו מדברת בְּגִזוֹן דְּאִיעֲרִיב בּוֹלַד טְרִיפָה – שבזבחים הכשרים
 5 נתערבה בהמה שנולדה מבהמת טריפה, ולכך אין פסולה ניכר,
 6 וְמִשְׁנֵתֵינוּ בשיטת רבי אֲלִיעוֹר הָאִי, דְּאֲמַר במסכת תמורה (ט) 'וְלֹד
 7 מְרִיפָה לֹא יִקְרָב לְגַבִּי מִזְבֵּחַ, וכיון שולד זה נתערב בזבחים הכשרים
 8 ואינו ניכר, ירעו כולם עד שיפול בהם מום.
 9 הגמרא מבארת מדוע לא העמידו האמוראים את המשנה באותו
 10 אופן: בּוֹלָהוּ – דהיינו ריש לקיש ורבי ירמיה בְּרַבִּי יִנְאִי לֹא אֲמַרִי,
 11 משום שהם סברו שלחבחין בִּין נְקִיבָת חֲקוּיָן לְדְרוּסָת הוּאִיב מִיע
 12 יְדִיע [ו-הדרב ידוע], דְּהָאִי – שנקב הארי או הזאב מְשִׁיף – נמשך
 13 ויורד מכח ציפורנו, וְהָאִי – ואילו נקב הקוזן עָנִיל, ובקל ניתן להבחין
 14 בהבדל שבניהם. והטעם שרבי ינאי ורבי ירמיה בְּרִישִׁי לְקִישִׁי לֹא
 15 אֲמַרִי, משום דְּקָסְבְּרִי שנפולה שְׁמֵמָה אִינְהָ צְרִיבָה המתנה מִעַת
 16 לְעַת, ואם היא הִלְכָה אפשר לשוחטה מיד וְאִינְהָ צְרִיבָה בְּרִיקָה

מקום הואיל ונתערבו בבכור ומעשר, אין מזולזין בקדושת הבכור
 והמעשר לצורך ריוח של דמי העולה או השלמים. ואם כן הוא הדין
 כשהקדיש בכור בעל מום לבדק הבית, אסור לגזבר לשוקלו בליטרא
 ולזולל בקדושת הבכור, על אף שיהא בכך הפסד לקדשי בדק הבית.
 הגמרא דוחה את הראייה: **רַב הוּנָא וְרַבִּי הוֹקְנָה תַלְמִידֵי דְרַבִּי יְרֵמְיָה**
דְּחוּ אֶת הָרַאיה וְאֶמְרֵי מִי רַבִּי – האם דומה המקרה של המשנה
 לאופן שבו הסתפק רמי בר חמא, הלא **הָתָם** – בזבחים שנתערבו
 בבכור, **יֵשׁ שְׁתֵּי קְדוּשׁוֹת** חלוקות, קדושת עולה ושלמים שהם
 שייכים להקדש, וקדושת בכור שדמיו שייכים לכהן, **וְשָׁנֵי גִפְתִּין**
 חלוקים, שהרי אין שתי הקדושות באותה בהמה, ולכן סברו הכמנים
 שאין ראוי לזולל בקדושת הבכור מחמת ריוח שיהיה להקדש
 מהעולה והשלמים. אולם **הָכֵא** – במתפיס בכור בעל מום לבדק
 הבית, ישנם **שְׁתֵּי קְדוּשׁוֹת** – קדושת בכור וקדושת בדק הבית, ו**גִּנְוָה**
אֶחָד – שכן באותה בהמה חלים שתי הקדושות הללו, ומכיון ששתי
 הקדושות נמצאים בבהמה אחת, יתכן לומר שעדיף לעשות ריוח
 להקדש ולזולל בקדושת הבכור.
 הגמרא מקשה על ספיקו של רמי בר חמא: **מִתְקַיֵּף לָהּ רַבִּי יוֹסֵי בַר**
אֲבִין על רמי בר חמא, מה הצד לומר שיהא מותר לזולל בבכור
 שהתפיסו לבדק הבית, והרי **מָה אֵילוּ אִמֵּר** אדם לבית דין, **הִפְדוּ לִי**
 – תפדו לי **כְּבוֹד** בעל מום זה, **שְׁתֵּי תַפְסִיכוֹ** הכהן **לְבָדֵק הַבַּיִת**, כדי
 שיצא לחולין ויהא מותר בגיזה ובעבודה, וממלא ירבו דמיו ויהא
 ריוח להקדש, **כְּלוּם שׁוּמְעִין לֹא** לעשות כן, לעבור על מה שאמרה
 תורה (במדבר י"ח) **אֲךָ כְּבוֹד שׁוֹר וְגו'** לא תפדה, כדי שיהא ריוח
 להקדש, הלא ודאי שאין לעשות כן. ואם כן גם לזולל בקדושתו
 ולשוקלו בליטרא אסור אף על פי שיהא ריוח להקדש.
 דוחה הגמרא את הקושיא: **הִפְדוּ** – וכי מפדיון בכור ישנה קושיא,
 הלא לגבי פדיון **רְחֵמְנָא אִמֵּר לֹא תַפְדֶּה**, וכיון שהתורה אסרה את
 פדיון הבכור, אין לחלק בין מקום שיהא ריוח להקדש למקום שאין
 ריוח להקדש, מה שאין כן לגבי לשוקל בליטרא שהוא רק איסור
 דרבנן, יש סברא לומר שמשום ריוח הקדש יהא מותר לעבור על
 איסורם.
 הגמרא פושטת את הספק באופן אחר: **אֵלָא אִמֵּר רַבִּי אֲמִי, כְּלוּם** –
 הרי לא **הִקְנָה זֶה** – הכהן להקדש **אֵלָא מָה שִׁקְנִי לֹא**, שהרי אדם
 אינו יכול להקנות מה שאין לו, וכיון שלכהן אין זכות לזולל במכירת
 הבכור, נמצא שיש לו רק את שווי הבשר כפי שהוא נמכר באומד
 ולא בליטרא, ולכן אינו יכול להקנות להקדש יותר מזה.
 שנינו במשנה: **הַפֵּל יִבְלוֹן לְהַתְעַרֵב כו'** – כל הזבחים יכולים
 להתערב ולא יהיו ניכרים בתערובתן, חוץ מן החטאת והאשם שאם
 יתערבו זה בזה יהא ניכר מהו החטאת ומהו האשם. מקשה הגמרא:
מֵאֵי שְׁנָא – במה שונים **הַחֲטָאת וְאֲשָׁם** משאר זבחים. לכאורה זהו
 משום **דְּהָא זֶכֶר** – קרבן אשם בא מן הזכר ו**הָאֵי נְקֵבָה** – ואילו קרבן
 חטאת בא מן הנקבה, וממילא כשיתערבו יהא ניתן להבחין בהבדל
 שביניהם. הלא בתערובת **הַחֲטָאת וְעוֹלָה נָמִי** – גם קיים חילוק זה,
 לפי שהחטאת באה מן הנקבות והעולה מן הזכרים. מתרצת הגמרא:
 בתערובת חטאת ועולה **אֵיכָא** – ישנו אופן שלא נוכל לחלק ביניהם,
 כשנתערב **שְׁעִיר חטאת נְשִׂיא** הבא מן הזכר בעולה הבאה מן הזכר.
 מקשה הגמרא: הלא בתערובת **הַחֲטָאת וְאֲשָׁם נָמִי אֵיכָא** – גם יש
 אופן שבו לא נוכל להבחין בהבדל שביניהם, כגון שנתערב **שְׁעִיר**
חטאת נְשִׂיא הבא מן הזכר, באשם שאף הוא בא מן הזכר. מתרצת
 הגמרא: ששעיר נשיא ואשם אינם יכולים להתערב משום שה**אֵי**
שְׁעִיר וְהָאֵי צִמֵּר – לשעיר אין צמר אלא שיער, ואילו אשם בא מן
 האיל שיש לו צמר, ובקל ניתן להבחין בשוני שביניהם.
 מקשה הגמרא: הרי קרבן **פֶּסַח** וקרבן **אֲשָׁם נָמִי לֹא מֵעֶרֶב** – גם לא
 שייך שיתערבו, משום ד**הָאֵי בְּנֵי שְׁנָה** – קרבן פסח בא מן הכבשים
 שאינם יותר מבני שנה, ו**הָאֵי בְּנֵי שְׁתֵּי שָׁנַיִם** – ואילו אשם בא מן
 האיל שהוא בן שתי שנים, ומדוע לא הוציאה המשנה מן הכלל גם
 תערובת של קרבן פסח באשם.

שֶׁהוּא בָּל שְׁהוּא על הטמא **מִתְהַרַת**, משום שה**וּאָה אֵינָה צְרִיכָה**
שְׁעִיר, ולכן גם באופן שהיתה ה**וּאָה** מצלוחית שהיו מעורבין בה
מְחַצֵּה בְּשָׂר וּמְחַצֵּה פְּסוּל – חצי מים מקודשין וחצי מים שאינם
 מקודשין, אין להזאה שיעור, ויהא מן המים שתי פעמים בכל פעם כל
 שהוא ויטור הטמא. הרי שדעת רבי שאין להזאה שיעור, ומסתבר
 שגם לזריקת הדם אין שיעור, ומדוע אמר בברייתא שרק אם היה
 במתנה שיעור נתינה לשתי הקרבנות הזריקה כשרה.
 מתרצת הגמרא: שרבי **לְדַבְּרוּי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר קָאָמֵר**, שלשיטתו
 הזאה אינה צריכה שיעור, אבל הוא עצמו סובר כרבנן שלהזאה אין
 שיעור, ואף לזריקת הדם יש שיעור.
 תירוץ נוסף: **וְאֵיבְעִית אִמָּא, הוּאָה לְחַד וְנִתְיָנָה לְחַד**, ויש לחלק
 בין נתינת דמים על גבי המזבח להזאה על הטמא, והגם שלהזאה אין
 שיעור, למתן דמים יש שיעור.
 שנינו במשנה: אם **נִתְעַרְבוּ עוּלָה** או שלמים **בְּכְבוֹד וּמְעַשֵּׂר כו'** שאין
 להם פדיון, ירעו כל הבהמות עד שיסתאבו ויאכלו כולם בקדושת
 בכור ומעשר. הגמרא דנה אם קדושת תמורת בכור שזה בכל
 הדברים לקדושת בכור: **אִמֵּר רַבִּי בַר הָמָא**, זה ברור שאפילו **כְּבוֹד**
 בעל מום בזמן הזה **לִפִּי בֵּית שְׁמַאי אֵין מְאִבְלִין** אותו **לְנִשְׁיֵי נְדוּת**,
 משום שהתורה הקישה את הבכור לחזה ושוק, שנאמר (במדבר י"ח)
וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָךְ כַּחַז הַתְּנוּפָה וְכִשּׁוֹק הַיְמִין, ומכאן למדו שכשם
 שחזה ושוק אינם נאכלים לנשים נדות, שהרי נאמר (שם י"א) **כֹּל**
טָהוֹר בְּבִיתְךָ יֹאכַל אֹתוֹ, כך בכור אינו נאכל לנשים נדות. אך
תְּמוּרָתוֹ מָהוּ – בבהמת חולין שאמר עליה שתהיה תמורת הבכור
 ונתפס עליה קדושת בכור, ושנינו (לעיל ז') שאינה קריבה אלא נאכלת
 לבעלים במומה, יש להסתפק אם גם היא אסורה באכילה לנדות או
 שמא היא מותרת.
 וכן ברור ש**כְּבוֹד** בעל מום **אֵינִי נִפְדָּה** – אין קדושתו פוקעת על ידי
 פדיון. אך **בְּתְמוּרָתוֹ יש** להסתפק **מָהוּ**, האם אף לתמורתו אין פדיון,
 או שמא דינה כשאר בהמות קדשים שנפל בהם מום שנפדים ויוצאים
 לחולין.
 וכן ברור ש**כְּבוֹד** תם בזמן הזה או בכור בעל מום אפילו בזמן המקדש
אֵינִי נִשְׁקָל בְּלִיטְרָא – אם רצה הכהן למכרו אינו רשאי לשקול את
 בשרו במשקל כדרך מוכרי בשר, משום שזהו זלול בקדושתו. ורק
 בפסולי המוקדשין התיירו לעשות כן, הואיל ועל ידי כך ימכר הבשר
 בדקדוק ולא באומד ויהיה ריוח להקדש במכירתו בדמים מרובים
 יותר. אך **תְּמוּרָתוֹ מָהוּ** – אבל בתמורת הבכור יש להסתפק האם
 קדושתה חמורה בקדושת הבכור גם לענין זה שאסור לשקול את
 הבשר במשקל, או לא.
 הגמרא פושטת את הספיקות: **אִמֵּר רַבָּא, תִּנְיָא, כְּבוֹד וּמְעַשֵּׂר** אף
מִשְׁהוּמָמוֹ – משנפל בהם מום **עוֹשִׂין תְּמוּרָה, וְתְמוּרָתָן כִּיּוּצָא בְּהֵן**
 – ויש לתמורתן קדושה גמורה כמו לעצמן. הרי שמבואר בברייתא
 שכל הדינים הנובעים מחמת קדושת הבכור חלים גם על התמורה.
 הגמרא מביאה ספק נוסף בענין קדושת הבכור: **בְּעֵי רַבִּי בַר הָמָא,**
הַתַּפִּים – הקדיש הכהן **כְּבוֹד** שנפל בו מום **לְבָדֵק הַבַּיִת, מָהוּ**
שִׁישְׁקוּל בְּלִיטְרָא – האם יכול הגזבר כשמוכרו לצרכי בדק הבית
 לשוקלו בליטרא כדרך הקצבים. וצדדי הספק הם, **רְיוּחָא הִתְקַדַּשׁ**
עֲדִיף – האם ישנה עדיפות לריוח של הקדש, ומשום כך יהא מותר
 לגזבר לזולל ולשוקל את הבשר כדי שיהא הקדש נשכר. **אִי דְלָמָא**
יְלוּתָא דְכְּבוֹד עֲדִיף – עדיף לחוש לבזיון של קדושת הבכור ולכן
 יהא אסור למוכרו בליטרא אלא באומד.
 רבי יוסי פושט את הספק ממשנתנו: **אִמֵּר רַבִּי יוֹסֵי בַר יְבִידָא, תָּא**
שְׁמַע, נִתְעַרְבוּ עוּלָה או שלמים **בְּכְבוֹד וּבְמְעַשֵּׂר, יִרְעוּ כֹל הַבְּהֵמוֹת**
עַד שִׁיסְתְּאָבוּ וְיֹאכְלוּ כולם **בְּקְדוּשַׁת כְּבוֹד וּבְמְעַשֵּׂר**. מדייקת
 הגמרא, **לֹא לְמִימְרָא דְאֵינוּ נִשְׁקָל בְּלִיטְרָא** – האם אין כוונת
 המשנה לומר שגם לאחר שיפול בכלום מום אי אפשר לשוקלם
 בליטרא ולמוכרם או לפדותם, ואף על פי שעולה או שלמים שנפל
 בהם מום דמיהם להקדש, ואם לא ישקלם יהא הפסד להקדש, מכל

1 מתרצת הגמרא: בתערובת קרבן פסח ואשם אִיכָא – גם יש אופן שבו
2 לא נוכל להבחין בשוני שביניהם, כגון שנתערב קרבן פסח הבא מן
3 הכבשים באשם נזיר ואשם מצורע הבאים מכבשים בני שנה.
4 תירוץ נוסף: ואִיכָא אִיכָא – ואם תרצה אמור שעל אף שפסח קרב
5 בן שנה ואשם קרב בן שתי שנים, עדיין יש פעמים שלא ניתן להבחין
6 בשוני שביניהם, משום דאִיכָא – יש כבש בן שנה דמִיחֵו – שנראה
7 כִּאִיל בן שתי שנים, ואִיכָא – ויש איל בן שתיים דמִיחֵו כִּכבש בן
8 שנה, ולכן לא אמר התנא של המשנה שקרבן פסח ואשם אינם
9 יכולים להתערב.

33 קדשים קלים נאכלים בכל העיר ולכל אדם. או באופן שנתערבו
34 חתיכות קדשים קלים הנִּאכְלִין לְיוֹם אֶחָד, כגון שלמי תודה ואיל
35 נזיר שנתערבו פְּחִתִּיכוֹת קדשים קלים הנִּאכְלִין לְשְׁנֵי יָמִים וְלֵילָה,
36 כגון שאר שלמים. בשני האופנים הללו אף חכמים מודים לרבי
37 שמעון שִׁיאָכְלוּ כל החתיכות רק בעזרה לזכרי כהונה ליום ולילה,
38 כְּדִין הַקָּרְבַּן הַחֲמוּר שֶׁבִּקְהָן, משום שבאופן שנתערבו חתיכות אין
39 להם תקנה אחרת אלא באכילה זו.

נמרא

40 במשנה נתבאר שרבי שמעון לא חשש לכך שבאים קדשים לבית
41 הפסול. הגמרא דנה בדבריו, אם הוא מתיר לעשות כן לכתחילה או
42 רק בדיעבד. מביאה הגמרא: תַּנִּי תַּנָּא קַמֵּיה דְרַב – שנה אחד
43 החכמים לפני רב, היו לו פירות שגדלו בשנה השְׁבִיעִית ומכרם
44 וקיבל כסף תמורתם, אותו כסף נתפס בקדושת פירות שביעית, ואם
45 קנה באותם דמים פירות, אף מה שקנה נתפס בקדושת שביעית.
46 לפיכך אֵין לִזְקָחִין פְּדֻמֵיהָ – באותם מעות שקיבל עבור הפירות,
47 פירות של תְּרוּמָה, מִפְּנֵי שֶׁמִּמַּעֲטִין בְּאִכִּילְתָּהּ – באכילת התרומה,
48 שהרי לשביעית ולדמיה יש חיוב ביעור, נמצא שגורם הפסד
49 לתרומה, שולוא שהתפיס בה קדושת שביעית היתה ראויה להאכל
50 לעולם, והקדושת שביעית מצריך לבערה בזמן הביעור.
51 מבארת הגמרא: אֲמַרוּהָ רַבֵּנּוּ קַמֵּיה דְרַבָּא, הָא – הדין הזה של
52 הברייתא דְלֵא פְּרָבִי שְׁמַעוֹן, דְּאֵי פְּרָבִי שְׁמַעוֹן יקשה, הָאֲמַר
53 במשנה שאין לחוש לכך שֶׁמִּבְּיֵאִין קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל, ואם כן
54 צריך להיות שלא יהא שום איסור לקנות בדמי שביעית תרומה, אף
55 על פי שיגורם בכך הפסד לתרומה שיתחייב בביעור. ועל כרחק
56 שהתנא של הברייתא חולק על רבי שמעון.
57 אֲמַר לְהוּ רַבָּא, אֲפִילוּ תִּמְרוּ שֶׁהִבְרִייתא כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, ואין קושיא
58 ממשנתינו, דְּהַנִּי מִילֵּי – משום שדבריו נאמרו רק בְּדִאֲעֵבַד, כשכבר
59 נתערבו הקדשים אלו באלו, אבל לעשות מעשה לְכַתְּחִילָה לקנות
60 בדמי שביעית תרומה, אף הוא לא התיר.
61 הגמרא מקשה על רבא: וְלִכְתְּחִילָה לֵא – האם אפשר לומר שרבי
62 שמעון לא התיר לכתחילה להביא קדשים לבית הפסול, אֲרִיתִיבָה –
63 הקשה אַבְיִי, הרי שנינו במשנה להלן (צ).

משנה

10 משנתינו מדברת בדין תערובת אשם ושלמים שמתן דמם שוה. וכן
11 בדין תערובת חתיכות קדשים: קרבן אִשָּׁם שֶׁנִּתְעַרְבַּ בְּקָרְבַּן שְׁלָמִים,
12 ואין ידוע מהו האשם ומהו השלמים, וכבר שנינו לעיל (נד) שקרבן
13 אשם נשחט בצד צפון של העזרה, ונאכל רק בעזרה, לזכרי כהונה,
14 וזמן אכילתו יום ולילה. ואילו שלמים נשחטים בכל מקום בעזרה,
15 ונאכלים בכל ירושלים, לכל אדם בין לזכרים ובין לנקבות, וזמן
16 אכילתן שני ימים ולילה אחד, וכיון שנתערבו האין נדע היכן לשחט
17 את שתיהן, והיכן לאכול את בשרם ומי יאכלם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר
18 שְׁנֵיהֶם – שתי הקרבנות יִשְׁחָטוּ לְשֵׁם בְּעִלְיָהם בְּצַד צָפוֹן שֶׁל הָעֶזְרָה,
19 וְיִאָכְלוּ בְּקָרְבַּן הָאִשָּׁם שֶׁהוּא הַחֲמוּר שֶׁבִּקְהָן. אֲמַרוּ לֹא חֲכָמִים, הֵיאֵךְ
20 אַתָּה אֹמֵר שִׁיאָכְלוּ שְׁתֵּי הַקָּרְבָּנוֹת בְּיוֹם וְלֵילָה, וְהֵלֵא זְמַן אִכִּילַת
21 הַשְּׁלָמִים הוּא בְּשְׁנֵי יָמִים וְלֵילָה, וְצִמְצוּם זְמַן אִכִּילַתָּם גֹּרֵם לְכַךְ שֶׁאִם
22 לֹא יִסְפִּיקוּ הַכֹּהֲנִים לְאוֹכְלוֹן צָרִיךְ לְשַׂרוּף אֶת הַבֶּשֶׂר בְּדִין נוֹתֵר, וְכֵּן
23 שֵׁנִינֵנו שֶׁאֵין מִבְּיֵאִין קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל – שאסור לגרום פסול
24 והפסד לקדשים. ולכן צריך לומר שאף בתערובת זו ירעו שתי
25 הבהמות עד שיפול בהם מום וימכרו, ויקנה בדמיהם שתי קרבנות
26 אחרים, אחד לשם אשם ואחד לשם שלמים.
27 אבל באופן שֶׁנִּתְעַרְבוּ הַחֲתִיבוֹת בֶּשֶׂר שֶׁל קְדָשִׁים בְּחֲתִיבוֹת אַחֲרוֹת
28 שֶׁל קְדָשִׁים, כגון שנתערבו חתיכות בשר של קְדָשִׁי קְדָשִׁים כחטאת
29 או אשם, פְּחִתִּיכוֹת בֶּשֶׂר שֶׁל קְדָשִׁים קָלִים כקרבן תודה, שהם
30 ששניהם נאכלים ליום ולילה, אבל אין הם שוים במקום אכילתן
31 ובאוכליהן, שקדשי קדשים נאכלים רק בעזרה לזכרי כהונה, ואילו

אגרות קודש

בי"ה כ"ב שבט תשי"ז

ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה ראובן צבי יהודא שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מודיע אודות קנין הבית והגמר שלו, ויהי רצון שיהי בשעה טובה ומוצלחת לקנין
בתיים ברוחניות וע"פ המבואר בדרושי דא"ח בארוכה ומהם בלקו"ת וסידור ד"ה מזמור שיר חנוכת הבית,
המשך מים רבים תרל"ו בסופו ועוד, וגם כפשוטו שתהי דירה נאה המרחיבה דעתו של אדם הדירים בה אשר
אז גם צרכיהם מוזמנים להם ככל הדרוש וביד רחבה.

וכמובן מלשון הידוע שמרובים צרכי עמך - דוקא אם - דעתם קצרה* ומכלל לאו אתה שומע הן,
ויהי רצון שיהי כל זה בלא קישוים והעלמות, ויבשר טוב בהנ"ל ובפעולות בשטח חינוך הכשר החדש"י
שהם השער להמשכת טוב בעניינים הפרטים ולהעלאת התורה והמצוה.

המחכה לבשו"ט.

* מכתבו מיי"ג ויי"ח שבט נתקבלו. - הבית יחנכו בהתועדות חסידותית להצלחה בגו"ר.